

HANKERAHOITUKSEN OPAS

ILMASTO- JA YMPÄRISTÖHANKKEISIIN

LEADER

Viisari

European unionin
osarahoittama

KUKA VOI HAKEA HANKERAHOITUSTA? MIKÄ ON RAHOITUKSEN TARKOITUS?

Leader Viisarin hankerahoitusta voivat hakea:

- yhteisöt, säätiöt ja rekisteröidyt yhdistykset
- kunnat, kuntayhtymät ja oppilaitokset
- esimerkiksi kylä-, kulttuuri-, 4H- ja ympäristötoimijat

Mihin rahoitusta saa?

Rahoituksella kehitetään maaseudun palveluja, viihtyisyyttä ja elinvoimaa, esimerkiksi:

- kylän palveluita ja harrastusmahdollisuuksia
- kokoontumis-, luonto- ja liikuntapaikkoja
- yrittäjien yhteistyötä

Hanketyypit

- Kehittämishankkeet: uudet toimintamallit, osaaminen ja verkostot
- Investointihankkeet: hankinnat, rakentaminen ja kunnostukset

Hyödyt

Hankkeista hyötyvät asukkaat, yhteisöt ja yrittäjät. Hankkeen tulee olla yleishyödyllinen.

YLEISTÄ HANKERAHOITUKSESTA

Leader Viisarin hankerahoitus auttaa kehittämään maaseudun elinvoimaa ja sujuvaa arkea. Tukea voidaan saada esimerkiksi:

- palvelujen kehittämiseen ja uusiin ideoihin
- harrastusmahdollisuuksien lisäämiseen
- kulttuuri- ja luontokohteiden kunnostamiseen

Tavoitteena on lisätä alueen viihtyisyyttä, yhteisöllisyyttä ja vetovoimaa.

Miksi hakea?

- Kyläläiset tuntevat parhaiten oman alueensa tarpeet. Hankkeilla voidaan vaikuttaa siihen, millaista kotiseudulla on asua, harrastaa ja yrittää.

Kestävä kehitys mukana kaikessa

Kaikkien hankkeiden tulee edistää kestävästä kehitystä ja huomioida ilmastovaikutukset. Tämä voi näkyä esimerkiksi:

- energiatehokkuutena
- luonnon huomioimisena
- kierrätyksen lisäämisellä

Miten rahoitus myönnetään?

- Rahoitus kohdistetaan hankkeisiin, jotka tukevat Leader Viisarin paikallista kehittämisstrategiaa.
- Hakemukset jätetään sähköisessä Hyrrä-palvelussa. Viisarin hallitus päättää rahoitettavista hankkeista.

MILLAISIIIN ILMASTO- JA YMPÄRISTÖHANKKEISIIN VOI HAKEA RAHOITUSTA?

Leader Viisarin hankerahoitusta voi hakea ilmasto- ja ympäristötekoihin, jotka hyödyttävät kylää tai aluetta. Rahoitusta on mahdollista saada kehittämishankkeisiin sekä investointihankkeisiin.

Investointitukea voidaan hakea energiatehokkuuteen, kuten kylätalon valaistuksen uusimiseen led-valoihin, lämmitysjärjestelmän parantamiseen tai aurinkopaneelien hankintaan.

Investointitukea voi saada myös ympäristön kunnostamiseen, esimerkiksi retkeilyreittien rakenteisiin, jätekatoksiin tai maisemanhoitokohteisiin.

Kehittämistukea voidaan hakea kierrätystä ja kestävää arkea edistäviin hankkeisiin, kuten yhteiskäyttöpalvelujen suunnitteluun, korjauspajojen käynnistämiseen tai lajitteluneuvontaan.

Kehittämistukea voidaan myöntää myös koulutuksiin, tapahtumiin ja tempauksiin, jotka lisäävät ympäristötietoisuutta ja kannustavat ilmastotekoihin.

Tärkeää on, että hanke hyödyttää laajemmin aluetta ja edistää kestävää kehitystä.

KEHITTÄMISHANKE

Mitä voidaan tukea?

- Ilmasto-ohjelmat ja tiekartat
- Kestävän arjen palvelut yhteisöille
- Ympäristökasvatus ja koulutukset
- Yhteistyöverkostot (kunnat, yhdistykset, yritykset)
- Kulttuuriympäristöä ja perinteitä vaalivat hankkeet
- Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävät hankkeet
- Turvallisuus-, varautumis- ja huoltovarmuushankkeet

Kenelle?

Yhdistykset, kehittämissyhteisöt, verkostot.

Tuen määrä

- 60-80%, määräytyy hankkeen sisällön ja kustannusmallin mukaan.
- Hankkeen koko 8 000 - 100 000 e, yhden kunnan alueella 50 000 e.
- Tukea yleishyödylliseen kehittämiseen, koulutukseen ja tiedonvälitykseen

Valintakriteereissä painaa

- ✓ Hankkeen tulee synnyttää jotain uutta
- ✓ Laaja vaikuttavuus
- ✓ Yhteistyö
- ✓ Monistettavuus muille alueille

Vinkki hakijalle

Näytä, miten toiminta jatkuu hankkeen jälkeen. Yhdistyksen perustoimintaan ei tukea voida myöntää.

PIENHANKE – KEHITTÄMINEN

Mitä voidaan tukea?

- yhteisön ilmasto- tai ympäristöteemapäivät
- kierrätys-, korjaus- ja jakamistalouden pilotit
- energiansäästökampanjat
- kylän luonto- tai ilmastosuunnitelma
- kestävän liikkumisen kokeilut

Kenelle?

Yhdistykset, kyläyhdistykset, yhteisöt ja yleishyödylliset toimijat.

Tuen määrä

- Tukitaso 90 %
- Kustannukset 1 000 –8 000 €

Mikä parantaa mahdollisuuksia?

- ✓ Hyödyttää laajasti kylää tai aluetta
- ✓ Lisää ympäristöosaamista
- ✓ On helposti toteutettava ja vaikuttava
- ✓ Kannustaa osallistumaan yhdessä

Vinkki hakijalle

Kuvaa selkeästi: mitä kokeillaan, ketkä osallistuvat ja mitä uutta syntyy. Tutustu Viisarin strategiaan ja linjauksiin.

VILJELIJÄ- JA YRITYSRYHMÄHANKE

Mitä voidaan tukea?

- yhteisiä kehittämistoimia
- uutta liiketoimintaa ja tuotteita
- markkinoitua ja yritysbrändäystä sekä verkostoitumista
- vastuullisuus- ja ilmastoratkaisuja
- yhteisiä piloteja ja kokeiluja

Kenelle?

Yritys- tai viljelijäryhmille hallinnoijan kautta. Hakijana tulee olla kehittämissyhtiö tai vastaava. Hankkeessa tulee olla mukana vähintään 3 maksimissaan 10 yritystä.

Tuen määrä

- Tukiprosentti enintään 75 %
- Tuen määrä 8 000 – 100 000 euroa

Valintakriteerit

- ✓ Yhteinen hyöty
- ✓ Uusi kasvu tai yhteistyö
- ✓ Toteuttamiskelpoinen suunnitelma
- ✓ Vaikutus alueen elinvoimaan

Vinkki hakijalle

Hanketukeen haettavissa valmistelurahaa 5 000 euroa.

VILJELIJÄ- JA YRITYSRYHMÄHANKKEEN VALMISTELURAHA

Mitä voidaan tukea?

- yhteisen kehittämisidean sparrausta
- kumppanien kokoamista ja sitouttamista
- markkina-, tarve- ja kannattavuusselvityksiä
- toteutussuunnitelman ja hankehakemuksen valmistelua

Kenelle?

Ryhmää kokoaville toimijoille kuten kehittämissyhtiöille tai yhdistyksille.

Tuen määrä

- Tuki hankkeen valmisteluun 5 000 euroa kertakorvauksena.

Paras käyttötilanne

Kun useampi toimija haluaa yhteisen hankkeen, mutta suunnittelu on kesken.

Valintakriteereissä painaa

- ✓ Useamman toimijan yhteinen hyöty , uusi liiketoiminta tai kehittäminen
- ✓ Toteuttamiskelpoinen idea sekä selkeä jatkopolku varsinaiseen hankkeeseen

Vinkki hakijalle

Kerro, ketkä ovat mukana, mikä yhteinen tarve ratkaistaan ja mihin varsinaiseen ryhmähankkeeseen valmistelu johtaa.

INVESTOINTIHANKE

Mitä voidaan tukea?

- kylätalon energiaremontti ja kunnostustoimet
- aurinkopaneelit yhteiseen rakennukseen
- lämpöpumput ja energiatehokkuusratkaisut
- valaistuksen uusiminen LED-teknologiaan
- luontoreittien rakenteet ja ympäristöinfra
- vesihuoltoinvestoinnit ja varavirtalähteet
- kone- ja laitehankinnat

Kenelle?

Yhdistykset, säätiöt ja muut yleishyödylliset yhteisöt.

Tuen määrä

- Tukitaso 40–60 %
- Hankkeen koko noin 8 000–100 000 €

Valintakriteereissä painaa

- ✓ Pysyvä vaikutus
- ✓ Energian tai päästöjen säästö
- ✓ Yhteisöllinen hyöty
- ✓ Kustannustehokkuus

Vinkki hakijalle

Laske säästö euroina, energiankulutuksena tai päästövähennyksenä. Rakentamisen investoinneissa tutustu tarkemmin ohjeistukseen.

RAKENTAMISEN INVESTOINTI

Rakentamisen investointitukea voidaan hakea hankkeisiin, joissa parannetaan yhteisiä tiloja ja alueita ympäristöystävällisesti sekä energiatehokkaasti. Tavoitteena on vähentää päästöjä, säästää energiaa ja lisätä viihtyisää elinympäristöä.

Mihin tukea voi saada?

- kylätalon energiaremonttiin
- lämmitysjärjestelmän uudistamiseen
- aurinkopaneelien hankintaan
- led-valaistukseen
- jätehuolto- ja kierrätysratkaisuihin
- luonto- ja virkistyskohteiden rakenteisiin

Esimerkkejä hankkeista

- ikkunoiden ja ovien uusiminen energiatehokkaiksi
- ilmalämpöpumpun tai maalämmön asennus
- aurinkosähköjärjestelmä yhteiseen rakennukseen
- pyöräkatos tai sähköpyörrien latauspiste
- retkeilyreitit pitkospuut ja opasteet
- sadevesien hallintaa parantavat piharatkaisut

Tärkeää muistaa

Rakentamisen investoinnin tulee hyödyttää aluetta laajemmin ja edistää kestävästä kehityksestä. Hankkeissa arvostetaan ratkaisuja, joilla on myönteisiä ilmasto- ja ympäristövaikutuksia. Rakentamisen investoinneissa tutustu tarkemmin ohjeistukseen.

PIENHANKE – INVESTOINTI

Mitä voidaan tukea?

- lajittelu- ja kierrätyspisteet
- yhteiskäyttöiset työkalut
- kompostointi- ja hyötykäyttöratkaisut
- pyöräparkit tai pienet liikkumisratkaisut
- vettä säästävät ratkaisut yhteisiin tiloihin

Kenelle?

Yhdistykset ja yhteisöt yleishyödylliseen käyttöön.

Tuen määrä

- Tukitaso 60 %
- Kustannukset 1 000 – 8 000 €

Valintakriteereissä painaa

- ✓ Yhteinen käyttö
- ✓ Käytännön hyöty
- ✓ Ympäristövaikutus
- ✓ Toteutusvalmius

Vinkki hakijalle

Kerro, kuinka moni käyttää investointia ja kuinka pitkään siitä on hyötyä.

LINKIT JA VINKIT:

Leader rahoitus:

Tutustu seuraavalta sivulta hankerahoituksen tukimuotoihin.

<https://keskisuomenmaaseutu.fi/viisari/leader-rahoitus/>

Ohjeita ja lomakkeita:

Tutustu seuraavalta sivulta mm. hankesuunnitteluun, eri hanketyyppien suunnittelupohjiin, rakentamishankkeiden oppaaseen sekä kustannusarviopohjiin.

<https://keskisuomenmaaseutu.fi/viisari/leader-rahoitus/hankerahoitus/ohjeita-ja-lomakkeita/>

Leader Viisarin strategia:

Tutustu Viisarin paikalliseen strategiaan ja sen teemoihin.

<https://keskisuomenmaaseutu.fi/viisari/leader-rahoitus/strategia/>